

TAKƏLAYA NJKA PA NMAAWA HEPƏLA NYƏMA TƏ Kutubtu

Takəlaya kanə ka ηmaalv ta tv ι hətə sι tə nyəmi-ι. Ue ηmaalv inu ι ta ləη Yuta tv wei ί pəsa Yesu təηlv wei ι nyəmə nəγə suv kypənaya taa təm tə. Yuta nyəma mpa pa pəsa Yesu təηlaa mpa pa təηna məlvγv kə pa ləη isəsēle taa tə mpeγe ί ηmaa-kə. Ama takəlaya ηmaalv tasəγι-wēγe apalvtv sι pά təkι tənəη sι Yesu kəla isətāa tillaa na Apəlaham na Moisi na Aləη mpa pa kə pa ləη caanaa tə. Yesu kəla kətasi na nəəsi pəelγv tətə. Mpi tə, Yesu kpəyela pə təna na ί la təm kuləm kə tam təə.

Isəna pa faya Hepəla takəlaya tə:

Isə Pəyalv Yesu, titite 1–4

Yesu kətaya kə səsəηka, titite 5:1–10:18

Taa tēm na kantəlvγv, titite 10:19–13:25

Isəna Isə hvla ι hvwēe tə

¹ Ləη Isə ka wē Isə kvyəγətvtv tēləsəlaa kiη kē na ί γəγətəna tā caanaa caanaa kə təm payale taa na yaasinaa payale taa. ² Ama pə tala kayana kvyēēη kvtesəη inē ι taa tə ι mayamaya ι Pəyaya kiη kə ι wēe na ί γəγətəna-tv. Na ι Pəyaya ηkə ka niη kə ι lapəna isətāa na atē, na ηkēγe ι ləsaa sι ká tι pə təna təpai. ³ Nkə ka kiη kə Isə teeli naaki na pə tee isu kəkə. Na ka kiη tətəγə pə hóləγί teitei kē isəna Isə wēetv mayamaya wēe tə. I nəγə taa təm toma kə ι təkəna isətāa na atē na pə səηaa. I tēma yəlaa

isayatu kpiisuyu təkpatakpata ilena í kpa na í caya Iso kawulaya tu kəŋkəŋ taa.

Iso Pəyaya kəla isətaa tillaa təcayacaya

⁴ Isu Iso Pəyaya ŋke ka kəla isətaa tillaa təcayacaya tə, m̀p̀ỳỳ Iso ha-kege hətə nte tə kəla isətaa tillaa nyəna tə. ⁵ Pə taya pulu tə, Iso ta yəgətəta isətaa tillu nəgəlu si:

Nyayale ma Pəyaya,

saŋa ke ma pəsa nyá Caa.

I ta yəgətəta isətaa tillu nəgəlu i təm tətə si:

Maa la nyá Caa na nyaa pəsi ma Pəyaya.

⁶ Ama waatu wei Iso kəŋayana i Pəyaya kancaalaya nyəŋka ke antulinya taa tə i təma si:

Iso isətaa tillaa təna ká sɛɛ-i ké.

⁷ Mpi Iso yəgətəta isətaa tillaa tə təgəle si:

Iso kpaya isətaa tillaa na í lana-we na pá pəsi heelim.

I lapa na i təmlə nyəma náá pəsi kəkəsi nsi si m̀ỳỳi kemkem tə.

⁸ Ama pə tala i Pəyaya ilena í yəgətəta təfoo si:

Iso, aa, nyá kumte we tam ké.

Tampana taa ké n təkí nyá kawulaya.

⁹ N səla kɔpantu na n̄ kisi isayatu təcayacaya.

Iso, pə tə ké nyá Iso ləsa-ŋ na nyá mpa.

I su-ŋ teeli təcayale taa si

nyá laŋle í holumi səsəm.

Təcayale nte tə taa i su-ŋ mpv tə,

tə kəla nte tə taa i su nyá taapalaa ləlaa tə təcayacaya.

¹⁰ I yəgətəta tətə si:

Tacaa, nyá lapəna tətə tənaya kancaalaya.

Nyá mayamaya nya niŋ lapəna isətaa.

¹¹ Pə tənaya mpv pu saalı yem.

Ama nyaa caya tam.

Pə tənaya mpv pu ceyeti isu
wontu kususuutu ceyetuyv tə.

¹² N ká kpili-wi isu pa kpiluyv kpai tə.

Paa layasi-wi isu yolv layasuyv
i təə wontu kususuutu tə.

Ama nyá, nyaa wee tam ké rńpńyń,
n kaa kpatəli.

¹³ Tuu tə Iso ta yəgətəta i isətaa tillaa taa nəyolv si:
Caya ma kənkəŋ taa haləna má kəna nyá kolontunaa
na ń loosi nyá nəəhe ke pa təə.

¹⁴ Mpv tə, isətaa tillaa ná ké weyelə? Pa təna pa ké Iso
təmlə nyəma ké, na paa naa isəntəə. Mpeye Iso tiliyi
si pá tenj mpa pə ké si pu ya pa nyəəŋ tə.

2

Nyuyv yapv səsəəm

¹ Pə təə ké tu təkı teu ke tampana təmnaa mpa pa
heela-tv tə na pécó pə taa kəə na pə pona-tuyv təlete
taa ké yem. ² Isətaa tillaa kpaala təm nti tə təle tə
hika nyuyv ké, haləna ye wei i pənta-ti yaa i kisa-ti pa
tuyi pntv ke saləka wei pə nəgəsənaa si pá tv-i təyə.
³ Təv, pa ta kisi saləka tuyv ke mpa pa kisa isətaa tillaa
nyəntv tə, kacəŋfana ta mpa tu la awusa ke nyuyv
yapv səsəəm pəne pə taka tə? Taca ka caaləna nyuyv
yapv pəne pə təm heeluyv ke i mayamaya. Ulena mpa
pəle pa nu-ti tə pəle pá teləsi taya pə tampana. ⁴ Na
Iso kusa pa təm nyuyv na i kəkəlv nyəm na səgəntv
təma na piti təma təna lapv taa. I yelaa na i Feesuyv
Nəŋŋtə lá na pulv lapv saa yəlaa isu i nəkaa tə.

Wei i təə pə yakı yəlaa nyəəŋ tə

⁵ M̄p̄óyú pə wɛɛ, mpi tə pə taya ɪsət̄aa tillaa n̄əhɛɛ tɛɛ kɛ ɪsə məhna antulinya wei ɪ kəŋ na tɛ yəɣət̄əyɪ ɪ təm tə. ⁶ Ama n̄əɣəlv̄ yəɣət̄a ɪsə Təm taa kɛ tiili si:

Hai ɪsə, yulv̄ kɛ we na ń t̄əsəyɪ ɪ təm?

Yulv̄ wɛv̄ mp̄v̄ tək̄pem tə ɪ kɛ we na ń paasəȳəna-ɪ?

⁷ N yelaa si ɪ sɛkɪ ɪsət̄aa tillaa kɛ p̄ɛɔ.

N t̄v̄-ɪ teeli na ń k̄v̄si ɪ nyv̄ȳv̄ ɪsu wulav̄.

⁸ N məhna pə t̄əna t̄əpai kɛ ɪ n̄əhɛɛ tɛɛ.

Pa yəɣət̄ȳv̄v̄ mp̄v̄ si ɪsə məhna pə t̄ənaɣa ɪ n̄əhɛɛ tɛɛ tə, pə nyv̄ȳv̄ ntɛ si ɪ k̄paɣa pə t̄əna t̄əpai kɛ na ɪ t̄v̄ yulv̄ niŋ taa, pə ta kaasi pulv̄ cəcəka. Paa na mp̄v̄ tə naa kaɣana si pə t̄əna pə ta məli yulv̄ n̄əhɛɛ tɛɛ. ⁹ Ama mpi tə naa t̄əɣəɛ si pə lapa Yesu na ɪ sɛkɪ ɪsət̄aa tillaa kɛ p̄ɛɔ si ɪ si yəlaa t̄əna s̄əm kɛ ɪsə p̄ɛɛɛ t̄ə. Wahala wei ɪ t̄əɣaa na ɪ caŋ ɪ si tə ɪ t̄ə, n̄əŋn̄ə t̄ə naa pa t̄v̄-ɪ teeli na p̄á k̄v̄si ɪ nyv̄ȳv̄ ɪsu wulav̄. ¹⁰ K̄v̄p̄am p̄u m̄v̄na mp̄v̄ si ɪsə wei ɪ lapa pə t̄əna na ɪ t̄ə kɛ paa mpi pə wɛɛ tə ɪ la na Yesu tɛ t̄əkpataa kɛ ɪ k̄v̄nȳŋnt̄əɣəɛn̄aa taa, na p̄ɛɔ ɪ p̄ona p̄əyalaa p̄əɣalɛ kɛ ɪ teeli taa. Pə taya pulv̄ t̄ə, Yesu yekina na p̄ə yakɪ pa nȳəŋ.

¹¹ Yesu k̄piisiyina yəlaa ɪsəɣat̄v̄. Pa t̄əna m̄pa pa ɪsəɣat̄v̄ k̄piisa mp̄v̄ tə, ɪ na-wɛ pa k̄pɛnta Caa kul̄v̄m kɛ. Pə t̄ə kɛ pə f̄ɛɪ Yesu kɛ f̄ɛɛɛ si ɪ yaa-wɛ si ɪ newaa

¹² kɛ waat̄v̄ wei ɪ t̄əŋ si:

Hai ɪsə, maa heeli ma newaa kɛ nyá təm.

Maa yoo yontu na má tala-ŋ samaa t̄əna taa.

¹³ ɪ t̄əma t̄ət̄ə si:

Maa t̄v̄ ɪsə kɛ naani.

ɪ t̄asa yəɣət̄aya t̄ət̄ə si:

Má na piya m̄pa ɪsə ha-m t̄əɣəlv̄.

¹⁴ ɪsu m̄pa ɪ yaa mp̄v̄ si piya tə pa kɛ t̄ənv̄ȳv̄ na caləm kul̄v̄m̄əm tə, Yesu maɣamaɣa p̄əsa teitei ɪsu m̄pɛ, na ɪ na-wɛ p̄á k̄pɛntɪ kul̄v̄m. ɪ lapa ńp̄óyú si ɪ

yaki dɔɔw wei i kin sɛm ton wee tɔ i ilɛ i toma i yaki tɛkpataa tɔw kɛ inu i lapa mpɔ na i si ilɛna ¹⁵ i waasi mpa sɛm sɔɔwntu tɔw pa pɛsa isu yomaa ke pa weesiŋ tɛna taa tɔ. ¹⁶ Mpi tɔ pɛ taya isɔtaa tillaa ke i waasɛyi. Ama Apɛlaham piya ke i waasɛyi isu pa ŋmaav Isɔ Tɔm taa tɔ. ¹⁷ Pɛ tɔw kɛ pɛ wee si i nɛɔsɛna i newaa tɛkpataa, na i pɛsi pa kɔtulv sɔsɔ kɔpaŋ wei i hɔlɛyi yɛlaa ke suulu ke sɔsɔm ke i tɛmlɛ taa kɛ Isɔ isɛntaa tɔ, pɛcɔ pɛ husi samaa isayatu. ¹⁸ Na isu pɛ mayasuyv unu na i nɔ kɔnyɔŋ tɔ, pɛnɛntɛ i pɛsɛyi na i waasi mpa pa we mayasuyv taa tɔ.

3

Yesu kɛlvv ke Moisi

¹ Ma taapalaa Isɔ sɛɛlaa mɛ mpa Isɔ yaawa tɔ, i paasɛna Yesu wei Isɔ tilaa na i kɛ ta Isɔ sɛɛv mpi pɛ tɔm tɔ hɔlɛyi isɛntɔ tɔ pɛ kɔtulv sɔsɔ na i nɔ. ² Isɔ ka lɛsɛna-i si i la tɛmlɛ tɛnɛ, na i nuna Isɔ kɛ teu isu Moisi ka nuna Isɔ na i la i tɛmlɛ ke Isɔ tɛyaya tɛna taa tɔ. ³ Kutuluyv ŋmalv wɛnna sam na pɛ kɛli kutuluyv mayamaya. Mpɔ tɔtɔɔ Yesu mɔna sam na pɛ kɛli Moisi tɛcaɔaɔa. ⁴ N kaa na kutuluyv ke yem na kv fɛna kv ŋmalv, na Isɔ ilɛ i kɛna wei i lapa pɛ tɛna tɔ. ⁵ Ye Moisi ilɛ, ilɛ i nuna Isɔ kɛ teu ke Isɔ tɛyaya tɛna taa. Inɛyi pa tv tɛmlɛ si ye Isɔ i yɔɔɔta nti ilɛ inu i heeli. ⁶ Ama Kilisiti wei ilɛ i kɛ Pɛyalv mayamaya na pa su-i Isɔ tɛyaya sɔsɔ tɔ ilɛ i nuna Isɔ kɛ teu tɔtɔ. Ye tɔ tɔka tɔ tɛlvv na naani na pɛ tɔ ciyiti-tv ilɛ tɔ kɛ i tɛyaya nyɔma ntɛ.

Hɛsvv ŋku pa ha Isɔ yɛlaa tɔ kv tɔm

⁷ Pɛ tɔw kɛ Feesuyv Nɔŋŋtv mayamaya ka yɔɔɔta mpɔ si:

Ye í nu Iso nɔɔ ke saɲa,
 8 í taa tasa ŋkpaɲteeləɲ lapu,
 isu í ka lapu waatu wei í kpeesəna
 Iso ké kuyəɲku í mayasa-i si í naa
 i waali ké wulaya tetu taa tɔ.
 Iso yəɔttaa si:

9 Mə caanaa caanaa mayasa-m təna,
 na pá lá si pa naa ma waali.
 Pəyele pa ná pə təna mpi mpi ma lapa pusi nule taa
 tɔ.

10 Pə tɔɔ ké yəlaa pane pa təm kra-m pááná na má tɔ
 si:

Tam mɔpúyú pa liyitiyi pa hɔwɛɛ taa.
 Pa ta tu cekəna ma yaasi ké paa pəcɔ.

11 Pááná kra-m mpv ɪena má tuu si:
 Pa kaa sɔv ma heesuyv tete ke paa pəcɔ.

12 Ma taapalaa í la laakali na mə taa nɔɔlv í taa kɔɔ
 na í lá isayatu ke i lotu taa na í la laɲkpusəɲ na í ha
 weesuyv Iso ké siyile. 13 Ama í tasəɲi təmɔɔa apalutu
 ke paa ifemle nte, haləna mpi pa yaa si saɲa ke Iso
 Təm taa tɔ pə su tənaya. Nɔɔlv í taa yeke na isayatu
 puyusi-i na í lá laɲkpusəɲ. 14 Pə wɛ mpv si ye tɔ tɔka
 ta kancaalaaya naani wei tu wɛna tɔɔv teu haləna pə
 tənaya, tá na Kilisiti tu pəsi taapalle.

15 Nti pa ŋmaa Iso Təm taa tɔɔle si:

Ye í nu Iso nɔɔ ke saɲa,
 í taa tasa ŋkpaɲteeləɲ lapu,
 isu í ka lapu waatu wei í kpeesəna Iso tɔ.

16 Mpa pa taa nuna Iso nɔɔv na pá kólí na pá
 kpeesəna-i? Mpa pa təna Moisi ləsa Icipiti taa tɔɔv
 mɛɛ. 17 Na mpa pa təm kpana Iso ké pááná ke pusi
 nule taa? Mpa pa lapa isayatu na pá sí wulaya tetu taa
 tɔɔv. 18 Mpaɔ Iso ka tuunaa si pa kaa sɔv i heesuyv

tete ke paa pəcə? Mpa paa kpeesəna-ı təyə. ¹⁹ Tə nawa mpv si pa ta te İso na pa taa təyə pa ta suv.

4

¹ İso tema-tuyv heeluyv təkpataa si tə pəsəyi na tə suv timpı tá na-ı tu caya na tə heesi tə. Mpv tə tə la laakalı na pə taa kəə na mə taa nəyəlv í wuna heesuyv ηkv kv taa ké suv. ² Pə taya pulv təə, tə nu Laapaalı Kupaη inəyi teitei ké isı wulaya tetv taa nyəma mpe. Pa nu təm nti tə tə ta waası-weyə pulv. Mpi tə, pa nuv-tı tə pa ta mu-tı na pá té İso na pa taa. ³ Ta mpa tə temna İso ké tá taa tə tu suv heesuyv ηkv kv taa. Heesuyv ηkv kv təm ke İso yəyətəa si:

Pááná kpa-m na má tuu si,

pa kaa suv ma heesuyv tete ke paa pəcə.

İ yəyətə mpv, pəyele ı təmle tema tem ke hatuu waatv wei ı lapa antulinya tə. ⁴ Pa yəyətə kuyaku naatosompəyələya nyəηkv təm ke İso Təm taa ké tiili si: İso yela ı təmle təna na í heesi kuyaku naatosompəyələya nyəηkv wule. ⁵ Na pá tasa tiiliyi yəyətuyv si: Pa kaa suv ma heesuyv tete ke paa pəcə.

⁶ Mpa pa caala Laapaalı Kupaη inəyi nuv tə pa ta suv heesuyv ηkv kv taa, mpi tə pa ta te İso na pa taa. Pə na pə mpv tə pə we pəsuyv si lelaa í suv. ⁷ Pə təə ké İso tasa kuyaku kufaluyv ke suw na í yaa-kv si Saηa. Tə mayamaya tə təm ke pısi kəma na sí siki səsəm iləna İso yelev na Tafiiti yəyətı təm nti tə tema nuv tə si:

Ye í nu İso nəyə ke saηa,

í taa tasa ηkpanteeləη lapv.

⁸ Ye Yosuwee ka susa yələa mpeye heesuyv ηkv kv taa, İso taa tasa kuyaku lenkv təm ke yəyətuyv.

⁹ Ama heesuyv nakvli kv wee na pa hula-kuyv İso yələa, na kv nəyəsəna İso kuyaku naatosompəyələya

wule nyəŋku. ¹⁰ Pə wɛɛ ké sɪ ye wei ɪ sʊʊ Iɔ hɛɛsʊyʊ tete nté tə taa pʊntʊ ká yele ɪ təma na í hɛɛsɪ ɪsʊ mayamaya yepu ílé ɪ nyəna na í hɛɛsɪ tɔ. ¹¹ Pə tɔɔ ké tu la kookali na tɔ sʊʊ hɛɛsʊyʊ ŋku ku taa. Tɔ taa yele na tá taa nəɣəlɔ kɔɔ na í la kɔɔsʊlʊ ɪsʊ lɛlaa lapʊ wɔlaya tɛtʊ taa tɔ na í lan hɛɛsʊyʊ ŋku ku taa sʊʊʊ.

¹² Iɔ Təm wɛna toma na tə lakɪ təmle. Tə kəla layatɛ nte tə sɛtəyɪ taa na waali tɔyɔ ləŋ. Iɔ Təm nti tə sʊʊkɪ na halɪ tə takɪ timpɪ ləsaya na ləmayasəle pə nyəm suliyɪ tɔ. Tə fakɪ atama na mʊyʊle taa pɛɛləm, na tə fayasəyɪ nti yʊlʊ nyuləyɪ na nti ɪ hʊʊkɪ ɪ lotu taa tɔ. ¹³ Kʊŋmanɔmam napəli pə fɛɪ mpi Iɔ ɪ naakɪ tɔ. Iɔ ílé ɪ naa pə tənaya təyau, pʊlʊ ta ŋmɛlɪ-ɪ. ɪ kin kɛ tá tənə tu polo na tɔ kɛɛsɪ ta kʊlapʊtʊ tənə.

Yesu ké kətəlaa səsaa səsə

¹⁴ Ye mpʊ tɔ takɪ tá Iɔ sɛɛʊ ŋku ku təm tə hʊləyɪ ɪsəntɔ tɔyɔ teu. Mpi tɔ, tə wɛna kətəlaa səsaa taa səsə wei ɪ təma na í tala Iɔ cɔlɔ mayamaya tɔ, ɪnəɣələ Iɔ Pəyalʊ Yesu. ¹⁵ Ta kətʊlʊ səsə ɪnɪ ɪ ké wei ɪ pəsəyɪ na í cɛkəna ta ɪcantʊ tete tɔ. Pə mayasa ɪ mayamaya kɛ pə tənə pə taa ɪsʊ ta, ɪ ta la ɪsəyatʊ kɛ paa pəcɔ. ¹⁶ Ye mpʊ tɔ kɔɔtənə Iɔ pɛɛlɛ kumte na naani, tu hiki suulu na pɛɛlɛ na pə waasi-tʊyʊ waatu wei pə nəɣəsənə tɔ.

5

¹ Pə ləsʊyʊ yəlaa hɛkʊ kɛ kətʊlʊ səsə na pə su tɔ, pə su-ɪ mɔpʊyɔ sɪ í la Iɔ təmle na pə waasi samaa. ɪ pukina kʊhaham na í lakɪ kətaya kɛ yəlaa ɪsəyatʊ tɔɔ. ² Kətʊlʊ səsə ná takaa na í ná ɪsənə ɪcantʊ wɛɛ tɔ, ɪlɛ ɪ pəsəyɪ na í hólɪ suulu kɛ pəcɔyɔ ɪsɛ kʊkɔɔɛɛɛ nyóma na mpa pa pəntəyɪ kʊpəntʊ tɔ. ³ Na ɪsʊ kətʊlʊ səsə mayamaya wɛna ɪcantʊ tɔ ɪ lakɪ kətasi kɛ ɪ mayamaya

ɪ tɔɔ na samaa tɔɔ tɔtɔ. ⁴Pə fɛɪ sɪ nɔɣɔlv ká tɪ ɪ tɔɣɪ teeli na í sɔsɪ ɪ tɔɣɪ kɔtɔlv sɔsɔɔntɔ taa. Isɔ kpaana kɔtɔlv sɔsɔ, na mpɔ ɪnɪ pə mayamaya ke pə lapa Alɔŋ kɪŋ.

⁵Mpɔ ɪnɔɣɪ na Kilisiti, ɪ ta tɪ ɪ tɔɣɪ teeli na í kpa ɪ tɔɣɪ kɔtɔlv sɔsɔ. Ama Isɔ mayamaya tɔmna-ɪ təkɛlekele sɪ:

Nyayale ma Pəyaya, saŋa ke ma pəsa nyá Caa.

⁶ɪ tɔma tiili tɔtɔɣɔ Isɔ Tɔm taa sɪ:

N ka pəsi kɔtɔlv ke tam tɔɔ ɪsu Meləcisɛtɛɛki.

⁷Saa wei Yesu ka wɛ atɛ cənɛ tɔ ɪ səlɔmɔya Isɔ wei ɪ pəsɔɣɪ na í ləsɪ-ɪ sɔm taa tɔɣɔ, na í wiikina-ɪ na kapusi sɔsɔnsɪ na ɪsəlɔm. ɪlɛna Isɔ mv ɪ səlɔmvɔv ke ɪ seekaya Isɔ tɔ pə tɔɔ. ⁸Paa na ɪ ka kɛ Isɔ Pəyaya tɔ, kɔnyɔntɔɣɔlɛnaa taa kɛ ɪ nyəmá nɪnɔv tɔm. ⁹Pa kɔma na pá tɛmɪ-ɪ lapv na í tɛ təkpaataa, ɪlɛna í pəsi wei ɪ kɪŋ mpa pa tɔna pa nukəna-ɪ tɔ pə yakəna pa nyɔɔŋ ke tam tɔɔ tɔ. ¹⁰ɪlɛna Isɔ tɔ sɪ ɪnɪ ɪ kɛna kɔtɔlv sɔsɔ ɪsu Meləcisɛtɛɛki.

Isɔ sɛɛlaa mpa pa tayanɔɣɪ kpisuvu tɔ pa tɔm

¹¹Tə wɛna kɔvɔɣɔtɔtɔ ke sɔsɔm ke tɔm tənɛ tɔ tɔɔ, na pə wɛ katɛ sɪ tɔ kilisi-mɛɣɛ pə tɔna tɛcɛɪcɛɪ kɛ ɪ cɛkɔɣəna lɔŋ tɔ pə tɔɔ. ¹²Hatuu tɔ pə nɔɣəsəna ɪsu ɪsɛntɔ mɔ sɛɣɛsɔɣəna lɛlaa, ɪlɛna mu mɔlɪ na í pəsi ɪsu mpa paa húlɪ Isɔ Tɔm ɪsu kpɛlɛmɛlaa tɔ. Pə tala mɔ mɔtɔ tɔɣɔv, ɪlɛna í mɔlɪ na í nyɔkɪ kafa ke tam. ¹³Wei ɪ paasɔɣəna kafa nyɔɔv tɔ ɪ kɛ aɪvlɔm kɛ. ɪ ta nyɪ sɪ pənɛ pə tɛwa, aai pənɛ pə ta tɛ. ¹⁴Ama sɔsaa mpa tam lapv tɔɔ pa nyəmá tampam na ɪsɔɣam pə fayav tɔ mɔtɔ ke pɛɛ pa tɔkɪ.

6

¹Pə tɔɔ tɔ tɔ lu Kilisiti tɔm nti pa caalɔɣəna sɛɣɛsvɔv tɔ tɔ taa na tɔ sɔv mpa pa pu pə taa tɔ

pa nyəntu taa. Tə taa tayani kite tē nyəntu taa ké məlvu, isu krai təma yeluyu na taa tənna ke Iso, ² na ləm sənaa na niη tənuyu pə tənnaa, na sətəa feesuyu na tam huule pə tənnaa. ³ Tə pukina pə isəntaa ké tam. Mpu pə mayamaya ke tu la ye Iso í tisaa.

⁴ Na mpa pele pa tayanəyi isayatu taa ké hotuyu tə pele pa təm ká tēna weyele ile? Təv, Iso tēma pa isē kuluyu na pá tēη isətəa kvcəv lelen na pá hiki pa paa nyəm ke Iso Feesuyu Nanηtu kin. ⁵ Pəle pə waali pa nawa si Iso Təm we teu na pa cəkəna isəna antulinya wei i kəη tə i toma weē tə. ⁶ Pə tənaya mpu pə waali ké pa luwa na pá tayani isayatu taa ké hotuyu. Yəlaa isu mpu pə taka pə fei pəsvu si pá hólí-we si pá tayani təntē kufate ke layasvu. Pə taya pulv tə, Iso Pəyaya ke pa leləyi kam ke səm tesika tə na pá tvi-keye feele ke samaa taa.

⁷ Ye pa hala haləm na tēv nukı pə taa ké tam na pə ta laη nikaya, na kvətəv la pə taa ké teu na pá waasi hallaa, ile haləm mpi Iso koola-wəyi kvəntu ké. ⁸ Ama ye səwa ke yem na krai nyutu tike lakəna pə taa, haləm mpi pə pəsa yem kele, na Iso naa kpali-wi na pá tēsəna-wəyi kəkə səvu.

⁹ Ma taapalaa me, paa tə yəvətəyi mpu tə tə tēma tá taa təkpataa si í tá tooli, i we waasvu mpaav taa ké. ¹⁰ Iso tá ké wei u tēηəyi tampana tə, na i kaa səv mə tēma tə. Pəyele i kaa səv isəna í paasaa na í səli-i na í waasi mə Iso seela lēlaa, na í tu tēηna-wəye waasvu tə. ¹¹ Ta luuη weē si paa mə taa wei í tasa isəle seesvu ke mpu haləna pə tənaya, pəcə pə lá teitei isu í tēlvu tə. ¹² Tá luuη fei si í loosi nəhēē. Ama tə caa ké si í tēη mpa pa tēη Iso na pa taa na pá wēna suulu na paa

hiki mpi Iso ka təma si i ká ha tə pa akpaá.

Isə təma si i lakı mpi tə i lakı-wəyi

¹³ Waatu wei Iso heelaya Apəlaham si i ká lapı-i pəne na pəne tə, na tuunav ké. Na isu nəyəlv fei wei i kəla-i na í ká tuuna ile tə ilena í tuuna i ti, ¹⁴ na í tə si: Ma heeliyi-η təkpaata si maa la-η kəpantv, na maa la na í hiki piya ke səsəm. ¹⁵ Mpróyú Apəlaham cayana suulu, haləna í kəə na í hiki mpi Iso ka təma si i ká lapı-i mpv tə. ¹⁶ Ye yəlaa í caa tuunav, wei i kəla-we tə i həte ke pa yaaki na pá tuuna. Tuunav ké pulv mpi pə loliyi yəlaa ke waatu wei pa lakı ntəηkpeesaya təyə. ¹⁷ Iso ílé i caakaya ké si mpa i təma si i ká la kəpantvnaa mpe tə, pá nyi təkəlekele si i yəyətə nti, i yəyətəa ké tə kaa layasi. Pə təə ké i yəyətəa na i tuu. ¹⁸ Təm naale ine i fei layasvəv, na pə fei pəsəvəv si Iso í looli-ti. Pə təə mayamaya ke pə səsəa ta mpa tə hika təηmelle ke i kin təyə apalutv, si tə təkı tēelvəv ηku kv təm pa kēsəa-tv təyə teu təkəηkeη. ¹⁹ Tēelvəv ηku kv wēē ké isu ta ləsasi kankanvəv kətəlvəv ηku tə wēna naani na kv kiiwa tə. Tə nyəmá si ta mayamaya tə pəsəyi na tə svv na tə polo na tə lu isətəa Iso təsēēle taa psvəv kvkakayav waalı haləna tə tala pə taa nan taa. ²⁰ Tənaya Yesu tēē-tvəv nəyə, na í pəsi kətulv səsə isu Meləciseteeki ke tam təə.

7

Kətulv na wulav Meləciseteeki

¹ Meləciseteeki inı i ka ké Salem wulav, na i ké isətəa Iso Səsə kətulv. Meləciseteeki inı i səηna Apəlaham ke waatu wei ílé i tēma awulaa ke kəlvəv ke yəou taa na í mələyi kpente tə, na í kooli-i kəpantv.

² Tənaya Apəlaham tala pə tənə mpi i ka wēna təyə

təm naanowa na í kpaɣa hɔɣɔlɔyɔ kulɔmɔyɔ na í ha-i. Meləciseteeki hətə nyuyɔ nté si tampana tv. Pələ pə waali i ké Salem wulav, na pələ pə nyuyɔ nté si hɛɛsuyɔ tv. ³ Nɔɣɔlv ta nyi Meləciseteeki caa, pa ta nyi i too. Nɔɣɔlv ta nyi si akele luləna na pə luli na pə tala-i. Pa ta yɔɣɔti i luluyɔ təm ke tiili, yaa i səm təm. I nəɣəsəna Iso Pəyaya, na i ké kətɔlv ke tam tɔə ké.

⁴ I paasi na í ná apalv inɔ i səsəntv yee. Halɔ ta caanaa caanaa caa səsə Apələham ná faya pə təna mpi i hika yooɔ taa tɔɣɔ təm naanowa na í kpaɣa hɔɣɔlɔyɔ kulɔmɔyɔ na í ha-i. ⁵ Lefii nyóma mpa pa ké kətəlaa tɔ kəsəsutv ha-wɛɣe mpa ké si pá pəsəyi Iseyeli nyóma si pá celəɣi-wɛɣe pa kuhikim təna hɔɣɔlɔɣ naanowa taa kulɔmɔyɔ. Pəyele paa ké yəlaa kulɔmaa ké, na pa təna pa ké Apələham piya. ⁶ Meləciseteeki na taa ké Lefii tv, paa na mpv i mv mpi Apələham wena tɔ pə hɔɣɔlɔɣ naanowa taa kulɔmɔyɔ. Pələ pə paasi i koola koolee kɔpana ke wei i hika kɔpantv nti Iso təma si i ká la tɔ. ⁷ Na isəna pə wɛɛ tɔ, səsə kooliyina səkpelu ke kɔpantv. ⁸ Ama kətəlaa kinɔ ilɛ, mpa pa mvyi mpi yəlaa wena tɔ pə hɔɣɔlɔɣ naanowa taa kulɔmɔyɔ tɔ, pa ké yəlaa mpa saɲa pa wɛɛ cele pa fei tɔɣɔ. Ama ye Meləciseteeki kinɔ ilɛ wei i wɛ tam isu pa ŋmaav Iso Təm taa tɔ ilé i mvna hɔɣɔlɔɣ naanowa taa kulɔmɔyɔ ŋkv. ⁹ Ye pə lapa mpv tɔ pəsəyi na tɔ tɔ si waatv wei Apələham faya i wɛnav taa ké təm naanowa na í ha mpv tɔ, Lefii mayamaya nyá felaa ké. Pəyele Lefii nyóma mɔɣɛ pa tayanəyi fayav naanowa inɔ i wontv celuyɔ. ¹⁰ Pə taya pulv tɔə, waatv inɔ paa pa ta luləta Lefii tɔ i ka wɛ i cəsə Apələham taa ké saa wei Meləciseteeki səɲaya-i tɔɣɔ.

¹¹ Lefii nyóma kətuyɔ luna kəsəsutv nti pa tv

Iseɣeli nyéma si pá təŋ tɔ tə kin. Pə na pə mpv tɔ Lefi nyéma kətəlaa mpe pa ta la təmlɛ nte tɔ tewa təkpaataa tɔ. Tɔfɔ pə taa yele Aləŋ looŋa taa na pə taa kətulv kufalv suw isv Meləciseteeki. ¹² Mpi tɔ, pə wee ké si ye kətəlaa í layasaa, kusəsutv náa layasv tɔtɔ. ¹³ Təv, Tacaawei v tɔm pa yəɣətəyi isəntɔ tɔ v ké kpekəle lentɛ tv ké. Na pa kpekəle taa tv nəɣəlv taa lata kətulv səsɔ təmlɛ ke kətəya təlate taa. ¹⁴ Tə nyemá tev təkpaataa sv v ké Yuta kpekəle tv. Moisi yəɣətəya kətəlaa tɔm tɔ v ta yaa kpekəle nté tə hətɛ.

Kətulv wei v nəɣəsəna Meləciseteeki tɔ

¹⁵ Mpi pə teesəyi-tuyv pə tampana kilisuyv təɣələ sv: Kətulv nəɣəlv ná lɔwa na í nəɣəsəna Meləciseteeki. ¹⁶ Pə taya yəlaa kuvəsətɔ ke pə təŋaa na pə kra-v kətulv. Ama weesuyv ŋku kv fei wakəlvuyv tɔ kv tɔŋ taa ké pə kpana-v kətulv. ¹⁷ Pa ŋmaa m̀p̀ỳg̀v Isə Təv taa sv:

N ka pəsiv kətulv ke tam tɔv isv Meləciseteeki.

¹⁸ Nti pa sv ləŋ na pá təŋəyi-tv tɔ tələ tə taa feina toma, na tv waasəyi pulv, ilena pá kú tələ. ¹⁹ Moisi kusəsutv ná taa la nəɣəlv na í tɛ təkpaataa, tə ná mpv. Ama pə kəna-tuyv teelvuyv kufalvuyv kupampankv ŋku kv yeki na tə krətəna Isə tɔ.

²⁰ Mpi pə tɔv nəənɔv nyəŋ inɛ v kəlaa tɔ, pa kra-v kətulv na Isə tuunav ké. Ama pa kra lɛlaa ke kətəlaa ke yem ké. ²¹ Pa kra Yesu ké kətulv na tuunav, halv Isə yəɣətɔ təfoo sv:

Tacaaweyətəv na í tuu sv,

n ká pəsiv kətulv səsɔ ke tam tɔv.

I kaa tuli tapəŋ ke nti v yəɣətə mpv tɔ tə taa.

22 Pə təə mayamaya ke Yesu ná kəna-tuyv nəγə pəeluyv kəpampam mpi paa pu kra na pə tii pə kaa saali tə.

23 Pə kaasa lentı tətə sı kətəlaa kraı nyəma mpe paa we payale, pə taya pulv təə, lelāa səkaya ké na lelāa leetəyi pa ləna taa. 24 Ama Yesu ílé ı wena ı weesuyu ke tam na í təkı ı kətulətv ke tam, na nəγəlv kaa leeti ı lonte. 25 Pə təə ké paa pəlee ı pəsəyi na í waası pa təna mpa pa krətəyəna Isə ké inı ı təə tə. Pə taya pulv təə, ı wena weesuyu ke tam ké, na í sələməyəna-weye Isə.

26 Yesu ké pə tu muna mpv sı pá kra-tuyv kətulv səə. Pə taya pulv təə, ı we tənəhı, ı feına taalı nəγəlv. Pəə ısayatv feı ı kin tə se. Pa faya í na asayaa na hali pá kraası-ı na í tee ıətənvuyv təə. 27 Pə feı sı ı ká lakı kətası ke tam ké inı ı mayamaya ı ısayatv təə, na pə kaası na í lá samaa ısayatv təə, ısu kətəlaa səəaa lelāa lakuyv tə. Ama waatv wei ı ha ı ti na í sı tə pə we ısu ı lapa kətaya ke təm kəlv m ke kpaakraa ke tam təə ké. 28 Mpa Moisi kəsəsutv kraakı kətəlaa tə pa teu ta tıli. Ama Isə ná kəma na í nyəsı kəsəsutv nəγə taa, na í yəγətəna tuunav na ı Pəyaya pəsı kətulv səə, na ı teu tula kpaakraa ke tam təə.

8

Yesu kele ta kətulv səə

1 Təm nti tə tənna yəγətaya ke mpv tə tə kite nté sı, tə wena kətulv səə ke mpv wei ı kpawa na í caya Isə kawulaya tv kumte kəhəkəh taa ké ıətəaa tə. 2 ı lakı kətulv səə kəlapəle ke kətaya təlate cokəle nte yulv ta siki, ama Taa mayamaya sikina-te tə tə taa.

3 Pa kraa kətulv səə tə sı í pona Isə ké kvhaham na í la kətası ké. Pə təə ké pə we sı tá kətulv səə í wena

mpi i ká polo na í lapu-i kətaya tə. ⁴Ye atə cəneye Yesu ka wee i taa tu lapu kətulv. Mpi tə kətəlaa ka wee na pá təηna Iso ké kəhaham ponav isu pa keesa kusəsutu taa tə. ⁵Mpi mpi kətəlaa mpe pa laki mpv tə, pa keesəna mpi pə we isəta təγə na pá laki. Ie pə nəγəsəle ké pə taya pə mayamaya. Pə lapa kulvm na nti tu tēm Moisi kiη ke lapu tə. Saa wei i lapa səolv si i sikiyi cokəle tə Iso heela-i si í siki-tēye teitei isu paa keesa-i puyv tə tə, í taa coti. ⁶Ama təmle nte pa tv Yesu tə tə kəla mpe pa nyəna təcayacaya. Pə taya pulv tə, inu i teləsəna-tuyv nəγə pəelvyv kupampam mpi pə luna kupantv kəkəlv nti Iso ka təma si i ká la tə tə kiη tə.

⁷Ye kancaalaya nəγə pəelvyv ka tewa təkpataa pa taa tasa nəγə kəfalaya ke pəelvyv tətəγə kupənaya lonte. ⁸Ama Iso yəlaa lapa taalı na Iso kaləγəna-we si:

Pə kəma na pə kəə maa yele na má na Iseyeli nyəma tə tasa nəəsi kəfası pəelvyv,
na pə kpeenna Yuta kpekəle nyəma tətə.
Tacaá má ma yəγətəna mpv.

⁹Nəγə ηka ma na-we tu pəeli tə ka kaa wee isu má na pa caanaa caanaa tu pəelvyv ηkaya waatv wei ma həma-we na má ləsi Icipiti taa tə. Pa ta təkı nəγə ηka má na-we tu pəela mpv tə. Mpv pə lapəna na máá lə pa təm ke luyv. Tacaá má ma yəγətəna mpv.

¹⁰Nn, Tacaá má ma yəγətəna mpv si:
Nəγə ηka kuyeeη inu i waalı maa yele na má na Iseyeli nyəma tə pəeli təγəle si:
Maa kpaγa ma kusəsutu na má tv hatuu pa ləmayasēe taa.

Maa ηmaa-təγi pa lotu taa.

Maa pəsi pa Iso na mpe paa pəsi ma yəlaa.

11 Saa inɪ nɔɣɔlv kaa nɔki ɪ tɔɣɔntɔle ke seɣesɔɣu.

Nɔɣɔlv kaa tɔ ɪ taapalv si:

Nyi Taca.

Pə taya pulv tɔ,
pa tɔna paa nyi-m.

Pə krayav pəyaya na pə polo sɔsɔ tɔ.

12 Maa husi pa kypəntəɲ.

Ma kaa tɔsɪ pa isayatu tɔ kɛ paa pɛɔ.

13 Ile timpi Iso yɔɣɔtəyi nɔɣɔ kɔfalaya pɛlvɣu tɔm tɔ
pə weɛ si kancalaya nyəɲka pənaa kɛ. Na pulv ɪ
pənaa na pə seɣetəyi, pə caa tɛm kɛ.

9

Ate cəne Iso seɛv na isɔtaa Iso seɛv

1 Kancalaya nɔɣɔ ɲka paa pɛlaa tɔ kele kaa wɛna
nti pa suwa na pa tɔɲəyi na pɔ seeki Iso tɔɣɔ, na tɔ Iso
təsele ka wɛ ate cəne. 2 Paa sika cokəle kɛ, na ntɛ tɔ
kɛna pə tɔ pə tɔ nyəntɛ, na pa yaa-tɛ si katɛ taa. Na
tənaɣa pa sukaya fətɔla na taapəli na potopotonaa
mpa pa ha Iso tɔ. 3 Puvɣu kukakayav naale nyəɲku
waali kɛna cokəle nte pa yaa si katɛ taa katɛ tɔ. 4 Na
tənaɣa wɔla cofolo ka weɛ na pɔ wɔki tulaalvnaa ke
ɪ taa, na Iso nɔɣɔ pɛlvɣu atakaa na pɔ waasa ɪ tənaɣa
wɔla tɔpai. Atakaa inɪ ɪ taa ka wɛ wɔla nyənaya na ka
taa na mana, na Alɔɲ kɔrɔtɔɣu ɲku ku tɔwa hɛtɔ tɔ na
pɛɛ kraatanaa mpa pa tɔ pa ɲmaa nɔɣɔ pɛlvɣu tɔm
tɔ. 5 Atakaa inɪ ɪ tɔ ka wɛ teeli nyɔma napəli mpa
pa hɔlɔɣi si Iso wɛ tɔna tɔ, na pa keɲ lɔpa timpi pa
lakaya kətaya ke yɔlaa isayatu husvɣu tɔ tɔ. Pə taya
si cəneyɛ tu yasɪ-meyɛ pə kantɔlasɪ tɔna tɛcɛɪɛɪ.

6 Mɔpɔɣu pə tɔna pu weɛ, paa mpiɣi pə lonte taa,
na kətɔlaa nɔ svukaya tam kɛ pə tɔ pə tɔ cokəle
taa na pɔ laki pa tɔmlɛ. 7 Ama hatuu pə taa nyəntɛ

taa de kotulu saso tike suukayana tana, na panaya taa tam kulom takon ke i suukaya. Calam ke i pukayana tanaya feenuyu ke Iso ke i mayamaya i kupanteh na kupanteh wei de samaa na panta kupantu to i too toto. ⁸ Feesuyu Nanhetu hulagi tana si pa too pa too cokale waatu tana taa, mpaav fei si yulu i tala timpi pa yaa si kate taa kate taa to. ⁹ Mpu ini pa hulagi isana te we kayana isanto to. Pa nyuyu nte si isu pa kprakuyuu kuhaham na pa kprakuyuu wontu na pa laki Iso ke kotasu to, mpu ini pu pasayi na pa tayani teu takpataa ke wei i laki mpu to i lotu taa. ¹⁰ Kutayou na kunyonyoom na nyuyu too asilima keeluyu tam tike ke pa paasanaa. Pa ke yulu tonuyu nyam mpi pa suwa si pa tanyayi, halena kuyanaku Iso ka tayani pa tanaya kufam to.

¹¹ Ama Kilisiti na lapa kupantunaa mpa pa tema konte to pa kotulu saso. Na cokale nte te taa i laki tamle to te kalaa, na te tewa takpataa. Pa taya yalaa sikina-ke, na te ta tu keu antulinya wei pa lapa kulapu ke isanto to i nyante. ¹² Kilisiti suuu tam kulom ke i kprakpaa suuu ke kate taa kate taa to pa taya acoonaa na nawee calam ke i lapana kotaya. Ama i mayamaya i calam ke, dena pa kana-tuyu ta nyoon yarpu ke tam too. ¹³ Ye acoonaa na latacenaa pa calam na naah alu nyeh wei pa nyayasa i tana na pa hmusayi i taluma ke yalaa asilima nyema too to ta kpisi pa asilima ke kpiisuyu, ¹⁴ kacanfana Kilisiti calam na? Feesuyu tam nyehku ton taa ke i lapana i tayi Iso ke kotaya nka ka tewa takpataa to. I calam ka lasi ta lotu taa ke krai tamanaa lomasasee na te pasi na to la Iso weesuyu tu tamle.

¹⁵ Pa too ke Kilisiti ke wei i telasayi noyo paeluyu kufam ke lelala to si mpa Iso yaawa to pa hiki kupantu

tam nyəntu nti Iso ka təma si i ká ha na pə wεε isu pa kpancoou tə. Pa pəsəyi na pá hiki-ti. Pə taya pulu tə, səm lapa pə taa, na səm mpi pə yekina na mpa paa wε nəyɔ pɛɛlɔyɔ kɔpəm taa na pá pəntəyi tə, pá lu kɔpəntəy inu i taa.

¹⁶ Ye yulu caɣaa na í tayanu isəna i caa pá lana i wɛnaw ke i səm waali tə na pá tu takəlaya taa na pá su, isu i səpa na pəcɔ. ¹⁷ Ye i wɛna i ise, takəlaya isu mpɔ kaa la təmlɛ. Ama ye i kəma na í si ke paa lana-keɣe təmlɛ. ¹⁸ Pə tə kə pa tula kancalaya nəyɔ pɛɛlɔyɔ tə na caləm. ¹⁹ Kancalaya ɔlɛ Moisi kɔɣa Iso kɔsəsutu taa heeliyi mpi pə təna təyɔ na í keesi samaa təna. ɔlɛna í kɔɣa hisəpu kɔpátúyɔ na heen hɔntu kɔsɛmtu na í lii nawee caləm na lɔm pə taa, na í kɔpəntəna Iso Təm takəlaya na yəlaa pa tə na í ŋmusi. ²⁰ Na í tə si: Pəne inu pə kɛna caləm mpi pə laki na nəyɔ ŋka Iso pɛɛlaa na í tə si í təkɪ təkɛŋkɛn tə ká la tampana. ²¹ ɔlɛna Moisi tasa caləm ke kɔɣaw na í ŋmusi cokəle tə na Iso sɛɛw wontu təna tə. ²² Na isu pa keesa kɔsəsutu taa tə, caləm mpi, pə wε isu pə tənaya pə tayanaa, na ye caləm i ta ti, pa kaa husi nəyɔlu i isayatu ke paa pəcɔ.

Kilisiti kətaya husyɔv ke isayatu

²³ Na isu pa tayanu mpi pə wε isəttaa tə pə nəyəsəle ke mpɔ tə, pə wεε si pá la isəttaa nyəm mayamaya ke kətasi kɔpənɔsi nsi si kəla nɔpúyɔ teu tə. ²⁴ Pə taya pulu tə, katɛ tete nte tə taa Kilisiti suwa tə tə ta ke nte yəlaa lapa na tə nəyəsəna isəttaa nyənte ke kɔnəyəsɔ tə. Ama isəttaa mayamaya ke i kɔpawa si i puki í səy Iso isəntaa na í wiiki ta kɔnyɔŋ. ²⁵ Paa pənaya ŋka Yuta nyəma kətulu səsə pukina wontu caləm ke katɛ tete kə. Ama Kilisiti ílé i ta suu si i laki

ι τῆγι κῶταγα να ί λελῆγι. ²⁶ Ye pu we mpv ι ka τῶγῶ konyῶη ke tῶm payale ke hatuu antulinya lapv waatu. Ama ι kōma kayanaya tῶm kulvm ke ι kpakpaa kante ke tῶnaya kuyeeη ine ι taa si ί la ι τῆγι κῶταγα να ί kú isayatu tῶnanῆnῆη. ²⁷ Pῶ tēma suv si paa yulv wei ι ká si tῶm kulvm kέ, na pῶle pῶ waali ulena Isῶ huῶna-ι tῶm. ²⁸ Mpv inι tῶtῶγῶ pa lapa Kilisiti ke κῶταγα ke tῶm kulvm si pῶ lῆsi yῶlaa samaa isayatu. I ká tasa mῶlvv, ulē pῶ taya isayatu tῶm tῶ kέ ι ká kῶ pῶle. Ama mpa pa taηa-ι tῶ pa nyῶῶη yapv kέ.

10

¹ Kusῆsutv nti paa tῶwa Yuta nyéma tῶ tῶ ta hulv kῶpantunaa mpa paa kῶ cele tῶ pa mayamaya ke teitei. Ama pῶ nῶγῶsῶle ke pῶ hulaa. Pῶ tῶ kέ kusῆsutv nti tῶ ta pῆsi na tῶ lá na mpa pa kῶtῶγῶna Isῶ tῶ pá te tῶkpataa, na kῶtasi kulvmasi nsi pa lakv paa pῆnaya ῆkaya tam tῶ. ² Ye pu kpiisa mpa pa seekaya Isῶ kέ mpv pῶ taka tῶ pa isayatu tῶkpataa ke tῶm kulvm tῶ, pῶle pa taa tasῆgi pa isayatu tῶm tῶsvv, pῶcῶ pa taa nῶkι kῶtasi nasῶlῶgi lapv tῶtῶ. ³ Mpi tῶγῶle si pa lakvγv kῶtasi nsῶgi paa pῆnaya ῆka tῶ pῶ tῶsvῆgi yῶlaa ke pa isayatu tῶ kέ. ⁴ Pῶ taya pulv tῶ, latῶcῆnaa na aῶῶnaa pa calῶm kaa pῆsi na pῶ lῆsi isayatu ke paa pῶcῶ.

⁵ Pῶ tῶ kέ waatu wei Kilisiti kῶηaya antulinya taa tῶ ι tῶma Isῶ si:

Nn caa kῶtasi pῶyele nn caa kvhaham.

Ama n ῆma-m tῶnvv.

⁶ Kῶtasi nsi kῶkῶ lusa si tῶna tῶ si ta ke-η pulv.

Na isayatu husvγv kῶtasi we-η yem tῶtῶ.

⁷ Tῶnaya ma tῶma si:

Hai Isῶ, mayalῶ.

Ma kəŋ si má la nyá luyú nyəntu ɪsu pa keesa
ma təm ke ɪsə kəsəsutu takəlaya taa tə.

⁸ ɪ caala yəgətuyú ke si: Nn caa kətasi na kəhaham
na kətasi nsi kəkə nyaya si təna tə na ɪsayatu husuyú
kətasi. Pə tənaya mpv pə ta ke-ŋ pɔlv. Pəyele pə we
kəsəsutu taa si pá la kətasi nsəyi mpv. ⁹ ɪ tema m̀p̀yú
yəgətuyú təgə ɪ təma si: Hai ɪsə, mayalə. Ma kəŋ si má
la nyá luyú nyəntu. M̀p̀yú pə lapa na ɪsə kú kətasi nsi
pa lakaya tə, ɪlena Kilisiti kətasi lapu náá mu kupəm
lonte. ¹⁰ Yesu Kilisiti lapa ɪsə luyú nyəntu na í lá ɪ təyi
kətaya na pə kpiisi ta ɪsayatu ke tam tə.

¹¹ Paa kətulv wei ɪ səŋuyú ɪsə na í lakú kətasi ke paa
ɪfemle nte tə, kulvmasi nsəyi ɪ lakú tam. Pəyele si kaa
pəsi na si husi ɪsayatu ke paa pəcə. ¹² Ama Kilisiti ílé
ɪ lapa ɪsayatu husuyú kətaya ke təm kulvm təkəŋ, na
kətaya ŋke ka lakú təmle ke tam. Kilisiti tema mpv
ɪlena í kpa na í caya ɪsə kəŋkəŋ taa. ¹³ Kayana tənaya
ɪ wee na í caya na í taŋaa si ɪsə í kəna ɪ kolontunaa
na í loosi nəəhe ke pa tə. ¹⁴ Təm kulvm təkəŋ ké ɪ ha
ɪ ti si pa təna mpa pa ɪsayatu kpiisaa tə pá té təkpaataa.

¹⁵ Na Feesuyú Nanjtu hvləyi-tuyv pə tampana. Pə
tə ké ɪ caala yəgətuyú si:

¹⁶ Nn, Taca yəgəta mpv si,
nəgə ŋka kuyeyɛŋ ɪnɪ ɪ waali maa yele na
má na-we tə pɛeli təgəle si,
maa kpaya ma kəsəsutu na má tv pa lotunaa taa.
Maa ŋmaa-təyi pa ləmayasɛ taa.

¹⁷ ɪlena í tasa si: Ma kaa tasa təsusuyv ke pa ɪsayatu
na pa kupəntəŋ tə ké paa pəcə. ¹⁸ Ye pa tema yulv
ɪsayatu ke husuyú u nəkəyi na í tasa kətaya ke lapu si
pə husi ɪ ɪsayatu tətə.

ɪsə kpətanav

19 Təv, ma taapalaa, isu Yesu weesuyu luu tə pə təw
 tə pəsəyi na tətəv katē taa katē taa təkāa. 20 Pənente
 i tula-tuyv weesuyu mpaav kufaluyv, kv luna puyv
 kukakayav na waali. Puyv ηkv kv kena isu i tənuyv
 mayamaya. 21 Tə wena kətulv səsə wei pa suwa si i
 nyənəyi Isə təyaya tətəv. 22 Ye mpv ile tətəv kətəna Isə
 na lotu kulvmtv na naani kupampav na tənəy wei pa
 səwa lvm kupam tətəv. Tə taa nu isayatiya tav kē ta lotu
 taa. 23 Tətəv tətəv tətəv ηkv kv təm tətəv hóləy isəntə
 tətəv teu. Pə taya pulv tətəv, tətəv pəsəyi na tətəv cayana naani
 si mpi mpi Isə ka təma si i ká la-tv tətəv i ká la-wi. 24 Tətəv
 nyənəyi ta təma tətəv na tətəv lá na tətəv səsə tətəv səluyv
 na tətəv kvs i ta kunyuləy kē kupantv lapv tətəv. 25 Tətəv taa
 yele timpv pə kē si tətəv tənə tətəv kotv tətəv pote isu lelaa
 ná kisuyv pote tətəv. Ama tətəv tənə tətəv tam na pə tu
 kələna waatv inē wei i taa tətəv loosiyv Tacaa kuyaku na
 kó kəy tətəv.

26 Pə taya pulv, ye tətəv tənə isayav lapv tətəv pəyele
 tətəv tēma tampana nyəm, pə ta kaasi isayav husuyv
 kətaya nakəli tətəv. 27 Ama tətəv cayana tapahoi si Isə
 hvlē ná tav-tuyv cele. 28 Pa suwa si ye nəyəl vəntə
 Moisi kvsəsvtə na yəlaa naale yaa tooso na-i na pa
 isəpē na pá tisi si yē mpyóv, pá kv-i, pá taa nyənə
 i pətətəle. 29 Təv ye pə wē mpv ile isənyaya paa
 lana wei i fela Isə pəyaya kē i nəhē tē na i nyənə
 nəy v pēlv caləm mpi pə tavana-i tətəv yem na i
 kv Feesuyv Nəyvtə nyuyv tətəv? I nyv teu si i saləka
 kaa wē kēsuyv. 30 Tətəv nyəmá wei i yəyətəv si: Maa
 lētəna paa wei kē i isayav na maa fələna paa wei
 kē mpi i lapa tətəv. Na kulv in i tasəna yəyətəv si:
 Tacaa ká hvna i yəlaa kē təm. 31 Si n tvti nyá tətəv Isə
 weesuyv tv ninv taa tətəv pə wē səyəntv kē səsəm yoo.

³² I təəsı isəna pə tēma-meyə lapu ke waatu wei Iso lapa na mə isentə cə tə. Pu susuyu-meyə konyəntəyəle səsəəle taa ké kprakpa na í səñ tēca ke wahala inı ı taa tə. ³³ Kələmaa meye pa təñna tuvu na pá lakı mpi pə fei teu təğə samaa taa. Pəyele kələmaa me mə səəlv ná puına sı í te mpa pa təñna wahala tuvu isı me tə. ³⁴ I tá cəəli mə ti na saləkətonaa konyəñ təğəv. Waatu wei pa ləkəya mə wənav tə í tá kəe nyuyv mayamaya. Pə taya pulv təə, í ka nyəmə teu sı í wəna wənav mpi pə kəla mpyəy teu na pə taəñyi tam tə. ³⁵ Ye mpv ilə mə naani í taa sı. Mpi tə ı təə ké pa sı-meyə kasəyaya səsəya. ³⁶ Ye ı feina suulu í kaa pəsi na í la Iso luyv nyəntv na ilé ı ha-meyə mpi ı ka təma sı ı ká ha-me tə. ³⁷ Pə mayamaya ke pa ñmaa Iso Təm taa sı:

Pə kaasa pəcə mayamaya ké sı

wei ı kəya ı kəə tə í kəə.

I kaa taəñı se.

³⁸ Na wei ma yaa ma yulvpañ tə ı ká tē-m na ı taa ké iləna í tuli-ti.

Ama ye ı tula tapəñ ma kaa lapı-ı luyv tətə.

³⁹ Tá ta ké mpa pa tuliyi tapəñ na pá leki yem tə. Ama tə ké mpa pa tēma Iso na pa taa na pu ya pa nyəəñ təğə.

11

Taa temnav ke Iso lakı mpi tə

¹ Timpi pa təñ sı yulv tēma ı taa na Iso təğəle waatu wei ı tañə pulv na sika fei tə, na í tuvi pulvpu naani pəyele pəle pu naa tə. ² Iso taa temnav mpi pə təə ké Iso sama ləñtaa nyəma.

³ Iso taa temnav mpi pə yelina na té cekəna si Iso yəyətə kyəyətə na isətəa na atə pə lá, haləna mpi pu naa tə pə luna mpi pə naa tə pə taa.

⁴ Iso taa temnav mpi pə təw kə Apəeli lapa Iso kə kətəya ŋka ka kəla Kayini nyəŋka kə teu tə. I temna Iso na i taa təyə Iso ná yaa-i yulvpaŋ, pə təya pulv təw Iso sama i kuhav. Apəeli temna Iso na i taa təyə paa na i səpv tə i təŋna yəyətəya.

⁵ Iso taa temnav mpi pə təw kə pə ta yele si Henəki í si kusəpv. Ama pə kpaɣa-i na i use na pə kpaasi-i Iso cəlw, na nəyəlɔ ta tasa-i keesuyu, Iso kpaasa-i i cəlw tə pə təw. Pa ŋmaa Iso Təm taa si: Henəki te Iso təyə Iso kpaasa-i. ⁶ Na ŋpúyú pə wəe, ye pə təya Iso taa temnav təw yulv kaa te Iso. Mpi tə, ye yulv caa í kprətəna Iso, pɔntv ká te i taa kə təkpataa si Iso wəe na i fələyi mpa pa pəkəyi-i tə.

⁷ Iso taa temnav mpi pə təw kə Nowee nu Iso kpaalɔyɔv kə waatu wei i heelaya-i si pulv ká kəw tə. Paa na i ta nata-wi na i isəpəle tə i nu Iso nəyə taa təm, ilena í saaki atakaa pəyɔlvɔyɔv səsəw na pə yá í na i təyaya nyéma pa nyəwŋ. Múyú pə lapa na í kv antulinya təm na Iso náá yaa-i yulvpaŋ kə i tem i taa na Iso tə pə təw.

⁸ Iso taa temnav mpi pə təw kə Apələham lapa mpi Iso yaa-i na í heeli-i si í la tə. I kulaa na í tēe tetv nti Iso caa si té la í na i piya pa nyəntv təkpataa tə. I yela i tetv na í tēe, i ta tu nyəm timpi mayamaya i puki tə. ⁹ Iso kə i temna i taa na pə lá i caya tetv nti Iso ka təma si i ká cəle-i tə tə taa, na n nawa n tə si i ká kə mɔvlɔ. Múyú i svv coka tēe, na Isakka na Yakəpvwə. Iso ka heela pəle pa mayamaya si i ká la-wəyɛ mpv. ¹⁰ Pə

taya pulv tɔɔ, Apələham caakaya ɪcate nte tɔ kutulun kila kii teu tɔɔ, nte Isɔ mayamaya piwa na ɪ ŋma tɔ.

¹¹ Isɔ taa temnav tɔɔ kɛ pə yelaa na Apələham pəsɪ na ɪ hiki pəyaya na ɪ tema kpatəlvɔv, na Saala ná táá fɛi lɔlvɔv tɔm taa tɔtɔ. ɪ tv naani kɛ teu təkpataa sɪ nti Isɔ yɔɔtɔaa sɪ ɪ ká lapɪ-ɪ tɔ tɔ kaa saali. ¹² Ḿpɔ́yú pə lapa na yulv kulɔm wei ɪ tema ḿpɔ́yú səpɔv tɔ ɪ lɔli na pə lɔli təyomyom isu isɔtɔlvɔŋasɪ kɛ isɔtɔnɔvɔv taa, na isu tenku nɔɔ kanyəŋa pee.

¹³ Panɛ ɪnɪ pa tɔna pa tema Isɔ na pa taa, haləna pá polo pá sɪ, pa ta hiki mpi Isɔ ka tɔma sɪ ɪ ká ha-we tɔ. Ama pa loosa-wəɣɪ kulooosu kɛ hatuu poolun kɛ, na pá mɔvɔli na pá tɔ sɪ mpe pa kɛ mɔvɔlaa na pa cɔɔsa kɔcɔɔsv kɛ atɛ cənɛyɛ. ¹⁴ Mpa pa yɔɔtəɣɪ mpɔv tɔ pa húləyí təkpataa kɛ sɪ pa pɛkəɣɪ pa mayamaya pa tɛtv. ¹⁵ Ye pa ləsasɪ ka we timpɪ pa luwa tɔ, pa taa lan mpaav na pá məli. ¹⁶ Ama tampana tɔɔ pa pɛkaya tɛtv nti tɔ kəla teu tɔɔ. Ntəɣələ isɔtɔaa nyəntv. Pə tɔɔ kɛ pə fɛi Isɔ kɛ fɛɛɛ sɪ pá yaa-ɪ pa Isɔ, ɪ tema-wɛyɛ ɪcate kɔpantɛ tayanvɔv tɔ se.

¹⁷ Isɔ taa temnav yelina Apələham kpa ɪ pəyaya Isaaka sɪ ɪ kɔvɪ-kɛ na ɪ lá Isɔ kɛ kətaya kɛ waatv wei Isɔ ná tɛɛ ɪ waali kɛ kɔtɛɛ sɪ ɪ naa tɔ. Isɔ ka tema Apələham kɛ nɔɔsɪ suv, paa na mpɔv ɪ kpaɣa ɪ pəyaya ŋka ka tike ɪ ka lɔla mpɔv tɔ sɪ ɪ kɔvɪ. ¹⁸ Isɔ ka heela-ɪ sɪ Isaaka kin kɛ ɪ ká hikina piya. ¹⁹ Apələham ka mayasa ɪ taa sɪ Isɔ pəsəɣɪ na ɪ tayanɪ Isaaka kɛ feesuyɔ. Na pə wɛ isu mpɔvɔlɛ pə tu lapa. ɪ səpaya na pə feesi-ɪ na pə tayanɪ-ɪ Apələham kɛ celɔvɔ.

²⁰ Isɔ taa temnav mpi pə tɔɔ kɛ Isaaka koolaa sɪ Isɔ ɪ la kɔpantv kɛ Yakəpɔv na Isav kɛ cele.

21 Saa wei Yakəpu wusa səm tə Iso taa temnav mpi pə yelina na í kooli Yosəefu piya təna təo ké kúpantu na í sɛɛ Iso na í nyəka ɪ kprátúyú təo.

22 Iso taa temnav mpi pə təo ké waatu wei Yosəefu caakaya səm tə ɪ yəgəta Iseyeli nyəma Icipiti taa luw təm, na í keesi-wɛyɛ isəna paa lana ɪ mowa tə.

23 Iso taa temnav mpi pə təo ké Moisi caa na ɪ too pa ηmesa-ɪ isətɔnaa tooso ké ɪ luluyɔ waali. Pa nawa si ɪ tewa ɪle pa ta nyana nti wulav ka təma si pá taa la tə tə lapu.

24 Waatu wei Moisi lapa səsə tə ɪ tɛma Iso na ɪ taa təgə ɪ kisa si pá taa yaa-ɪ Icipiti wulav səsə pɛɛlə pəyaya. 25 Pə kəla-ɪ leleŋ si pá tú í na Iso yəlaa ke kɔnyəŋ na mpi ɪ ká yəələna isayatu ke wɛɛ naale tike tə. 26 I nawa si ye yəlaa í kisa-ɪ isu pa kisuyu Mesii tə pə kəla-ɪ teu ke Icipiti apititu təna. Pə taya pulə təo, cele kufeluyɔ ke ɪ pɛɛkəyi.

27 Moisi tɛma Iso na ɪ taa təgə waatu wei í lu Icipiti na wulav páná huu ɪ təo tə pə ta tə ɪ lanle. I səŋa teu təca, mpi tə ɪ naakaya Iso wei ɪ fɛi pá na-ɪ tə. 28 Iso taa temnav təo ké ɪ su Tɛɛv acima təgəv, na í tə si pá taa caləm ke nanŋ nənəsɪ na səm isətəa tillu í taa ku Iseyeli nyəma kancaalaya kɔlɔlaa.

29 Iso taa temnav mpi pə təo ké Iseyeli nyəma tɛsa səsəncaasi tenku ke puɣulaya isu kacaŋa təo. Icipiti nyəma ná keena-wɛ ɪlena lum təgə pɛɛ.

30 Iso taa temnav mpi pə yelina Yeliko kolonja tima təmuyumuyɔ ké waatu wei Iseyeli nyəma təma na pá cəəna-keɣɛ kuyɛɛŋ naatosompəgəlaya tə. 31 Iso taa temnav mpi pə təo ké pa ta kprɛntəna mpa pa kisa Iso nyəntv tə na apalaa təna alb Lahari na pá kv. Mpi tə alb ɪnɪ ɪ təka ɪcate feŋlaa ke teu ke waatu wei pa tala ɪ tɛ tə.

³² Ntiyi maa tasa yəḡətaya ile yee? Tapacayale fei-m si má yəḡəti Ketiyəḡ, na Palaki, na Samsəḡ, na Yefete, na Tafiiti, na Samiyeele, na Iso kuyəḡətutu teləsəlaa pa təm. ³³ Pa tema Iso na pa taa təḡo pa təḡa lelāa tetu, na pə təo ké pa təḡa tampana, ilena Iso ha-weye mpi i ka təma si i ká ha-we tə. Pa tema Iso na pa taa təo ké pa təkā təḡolası nəsı, ³⁴ na pá teesi kəkəsi nsi si muyi kemkem tə. Pa tema Iso na pa taa təḡo pa lu layate nəḡo taa. Mpu pə yelina na paa kev acamaa tə pá pəsi tampana nyóma. Pa tema Iso na pa taa təḡo pa lapa akanāa ke yooḡ taa na pá kəli pa kolontunāa yoolāa loosi. ³⁵ Iso taa temnav təo ké pa feesa alaa ke pa sətāa na pá cela-we.

Lelāa ná nawa kanḡansi na haləna pá caḡ na pá si, pa ta kisi wahala inı i təḡo. Pə taya pulu təo, pa caakaya ké si pá feesi-we na pá hiki weesuyu kupampanḡo. ³⁶ Pa foota lelāa na pá ma-weye akpatee, pa həka lelāa ke alukpala na pá tu-weye saləka. ³⁷ Pa yaya lelāa ke pəe na pá si, na pá naasi lelāa, na pá tala lelāa ke tilima naale naale na pa ise. Pa laa lelāa ke kulāa na seesi. Heeḡ na pəḡ pə alema ke pa təḡolaya na pá yeləyi. Anı pa huluma təkəḡkəḡ pəyele pa təḡna-weye wahala tyyu na pá laki-weye nyaḡ. ³⁸ Yəlaa pane pa tee antulinya taa cəne cayav. Pa cəakaya yem ké wulaya tetu taa na pəḡḡ taa. Pa təsulenāa nté kəkəḡməḡ tee na tulukusi taa.

³⁹ Pane inı pa təna pa tema pa taa na Iso təḡo Iso sama-we. Paa na mpu pa ta hiki mpi Iso ka təma si i ká ha-we tə. ⁴⁰ Pə taya pulu təo, Iso ka huḡwa si i ká la taya mpi pə kəla teu tə ile i ta tisi si pá te təkəḡpataa na taa fei.

12

Isə keɛ Tacaa

¹ Təv, isu yəlaa samaa tuutuuma inɛ ɪ tama-tuyv kotaya na ɪ tema n̄p̄ȳȳ lapv na tə nyəmá təkəlekele tə, ta tətə t̄ə h̄əȳsɪ na t̄ə p̄ɛtɪ p̄ə t̄əna mpi pu kayatɪ-tv sɪ t̄ə taa polo l̄əh̄l̄əh̄ t̄ə, na t̄ə l̄ə ɪsayatv nti tə matəna-tuyv tam t̄ə. Ilena t̄ə k̄p̄aya casələ ke teu ke mpi p̄ə wɛ t̄ə n̄əȳə t̄ə t̄ə p̄ə waali. ² T̄ə k̄p̄aya t̄ə ɪsɛ na t̄ə p̄á Yesu t̄ə, inɪ ɪ k̄ɛna ta Isə s̄ɛɛv nyuyv na p̄ə tapuyv. ɪ ta nyənɪ tesika t̄ə s̄əm f̄ɛɛɛ, ɪ t̄isa sɪ p̄á kamɪ-ɪ tesika t̄ə na ɪ sɪ. P̄ə taya pulv t̄ə k̄é ɪ t̄isa mpv, lan̄h̄sulvmlɛ nte tə tan̄a-ɪ cele t̄əȳə ɪ nyənaya. Na kayana ɪ caya Isə kumte k̄əh̄k̄əh̄ taa.

³ Mɛ mu caya na ɪ mayasɪ mə taa na ɪ na ɪsəna asayaa yoonɪ-ɪ na ɪ t̄ə k̄p̄ɛsɪ t̄ə. ɪ nyənna t̄əna, p̄əc̄ə ɪ taa k̄əə na ɪ k̄p̄isi na ɪ l̄ə t̄əh̄. ⁴ P̄ə taya pulv t̄ə, tuu mə na asayaa ɪ l̄vki t̄ə ɪ ta l̄vta na halɪ ɪ can̄ ɪ sɪ mə t̄əlt̄ɛ taa. ⁵ ɪ s̄əw̄a apalvtv s̄əəsuyv t̄əm nti Isə heeliyɪ-mɛ isu yulv s̄ɛȳsuyv ɪ piya t̄ə yɛɛ? ɪ t̄əma sɪ:

Ma p̄əyalv, paasəna teu ke waatv wei
Tacaa h̄əh̄ nyá n̄k̄p̄an̄uyv t̄ə.

Na ye ɪ kaləȳəna-ɪh̄ taa l̄ə nyá apalvtv.

⁶ P̄ə taya pulv t̄ə,

wei Tacaa s̄əəlaa t̄ə p̄untv n̄k̄p̄an̄uyv ke ɪ h̄əh̄.

Na wei ɪ nyənəh̄ɪ ɪ p̄əȳaya t̄ə p̄untv ke ɪ k̄ət̄əyɪ.

⁷ ɪ t̄əȳə mə k̄nȳəm̄əh̄ na suulu na ɪ nyənɪ-ɪ isu c̄ɛc̄ɛ h̄əh̄uyv ɪ p̄əȳaya n̄k̄p̄an̄uyv t̄ə. K̄nȳəm̄əh̄ wei ɪ t̄əkuyv mpv t̄ə inɪ ɪ huləȳəna sɪ Isə nyənəh̄ɪ-mɛyɛ ɪ piya. P̄əȳaya n̄ka ka n̄k̄p̄an̄uyv ke ka caa u h̄əh̄? ⁸ Ye u h̄əh̄ mə n̄k̄p̄an̄uyv isu ɪ lakɪ ɪ piya t̄əna t̄ə p̄ə h̄ól̄óȳí k̄é sɪ ɪ t̄ə k̄é ɪ piya mayamaya. Ama ɪ k̄é apalaa naale piya k̄é. ⁹ T̄ə nyənna ta caanaa mayamaya ke atɛ c̄ənɛ. Pa h̄əh̄ t̄ə

ηκρανη na té seeki-we. Ye tá caanaa hōη tá ηκρανη na té seeki-we, pə wεε si tu nuna tá isataa Caa na pé kəli mpv na té hiki weesij. ¹⁰ Ta caanaa mayamaya ná hōη tá ηκρανη ke wεε naale ke isəna pə maya-we tō. Ama si pé waasi-tv tōw ké Isə ná hōη tá ηκρανη si té kpaɣa ɪ tənəηη weetu. ¹¹ Waatu wei pa hōη tá ηκρανη tō pə caya-tuyv isu pa tuyi-tuyv wahala, pə fei lanjholbmle se. Ama pə kəη na pə leeli ilena mpa pa ηκρανη pa hōma mpv na pə seɣesi-we tō, pá na kɔpantv ke pə taa. Pɔntvnaa təntə teeki na pé kəna-weɣe heesuyv.

Kvseɣesətv na kvkpaalətv

¹² ɪ la na mə niη kusəpəη na mə nōwee acamaa pə nyōw toη. ¹³ Na í təηəɣi m̄púyú tam ké mpaan kusiyisij, pé taa kōw na sekəllu nəɣəlv í cələsi mpaav, ama í hiki toma.

¹⁴ ɪ la kookali na mə na yəlaa təna í weena təma na lelen na mə təntə keesi teu. Pə taya pulv, ye yulv təntə ta keesi teu pɔntv kaa keesi Taca. ¹⁵ ɪ la laakali na nəɣəlv í taa kōw na í tayanɪ Isə pelee ke lanuyv. ɪ la laakali tətə na pé taa kōw na mə taa nəɣəlv pəsi isu tuyv isayav nyōwkuuyv na kv nyan wakələɣi yəlaa tō.

¹⁶ ɪ la laakali tətə na mə taa nəɣəlv í taa la asilima yaa Isə nyəm pəsi ɪ isentaa ké yem, isu pə lapv Isav na í kpaɣa ɪ səsəntv lonte na í peeti təɣəniya tōw tō.

¹⁷ Mə mayamaya í nawa isəna pə kəma waali waali na í nyuli si ɪ caa í kooli-ɪ kɔpantv, ilena pá lə-ɪ tō. Pə taya pulv tōw, pə fei pəsuyv si í məli waali na í tayanɪ mpi ɪ ka təma wakəlvuyv tō, ilena í wii yem.

¹⁸ Mə í tá kpətəna puyv ηku yulv pəsəɣi na í tokina tō isu Iseɣeli nyəma, ηku kv tōw kəkə toη nyəka mukaya tō, na isəηmɔntv na səkpətvuyv na heelimuyv

pə nyalaa tə, ¹⁹ na pá nu akantəle wula na pə yəgətəyi tə. Saa wei Iseyeli nyəma nu pə yəgətəya mpv tə, pa təma si pə yele mpv, pə taa tasa-weyə yəgətənav ke paa pəcə mayamaya. ²⁰ Pə taya pulv tə, təm nti paa heela-we si ye yulv yaa kpənte mayamaya tokina puyv ηkv, paa yaya-təyε pεε na pá kv tə, tə kəla-weyε ton. ²¹ Pə nyənuyv lapa səgəntv haləna Moisi mayamaya tó si səgəntv kəla inu na í seliyi.

²² Ama me mə kpətəna Siyən puyv, na Iso weesuyv tv ıcate ısətəa Yosalem na tə ısətəa tillaa tuutuuma. ²³ I kpətəna Iso kancaalaya kululaa mpa pa həla pa ηmaa ısətəa na pá kotina lanhuləmlə tə. I kpətəna Iso wei ı ká hūna yəlaa tənaya təm tə, na í kpətəna ı yəlaa kúpama mpa pa lapa na pá te təkpatəa tə pa ləsasi. ²⁴ I kpətəna Yesu wei ı kə nəgə pεeluyv kufam teləsulv tə. I kpətəna ı caləm kuy musəm mpi pə yəgətəya kəla Apεeli nyəm nyəηka təcayacaya tə.

²⁵ I la laakalı, í taa kisi wei ı yəgətəyəna-me tə ı təm ke nuw. Mpa pa kisa wei ı kpaalaya Iso Təm ke ate cəne tə ı təm nuw tə pa ta kpisi pεle pa ηkraηuyv ke həm, kacanfana ta mpa tu ha lumaya ke wei ı we hatuu ısətəa na í yəgətəna-tv tə? ²⁶ I yəgətəa na ı yəgətəya ciyiti tetv təna. Ama ı tasa-tuyv heeluyv si ı ká tasa ateyε ciyituyv, haləna í kpəntəna ısətəa. ²⁷ Timpi pa tən mpv si paa tasa tə pə wεε kele si mpi mpi pə lapa na pu ciyiti-wı tə pu saalı yem iləna mpi pu caya tam tə pəle pə ləeti.

²⁸ Tu hiki kawulaya ηka kaa caya tam tə ilə tó la Iso kə təmlə ke ısəna mpi pu maya-ı tə, na tó see-ı na tó nyaηna-ı na tó hulı si ı nyana təmlə sεεv nté. ²⁹ Tá Iso kə kəkə ηka ka nyaki pə təna təgə.

13

Isana tu la na Iso sɔɔli-tv tɔ

¹ I sɔɔlɔyi tɔmɔya tam isu yulɔ na i neu. ² Anɔ pɔ wee si i tɔkɔyi muɔlaa mpa pa kɔŋ mə te tɔɔɔ teu tɔ i nuwa. Lɛlaa lapa isɔtaa tillaa ke muɔlle ke pɔ lapu taa, pa tɔŋna si yɔlaa ke yem. ³ I tɔɔsi salɔkatɔnaa tɔɔ isu ye mə na-wee i ka wenna salɔka inu i taa i ka lapa tɔ. Na i tɔɔsi mpa pa laki nyan tɔ pa tɔm isu mə maɔamɔya ke pa laki mpɔ.

⁴ Paa wei i nyɛni alɔ kpaɔaɔv tɔm isu pulɔ sɔsɔɔm. Na apalɔ na alɔ pa taa nɔɔɔlɔ nɔɔɔ taa la yem yem tɔtɔ. Iso ká huɔna tɔm ke mpa pa laki asilima na mpa pa laki wasaŋkalɔtv tɔ.

⁵ I taa nyɛnɔyi pɔɔɔlɔya ke mə kɔlɔpɔtv taa. Ama mə laŋa i heɛna mpi i wena tɔ. Pɔ taya pulɔ tɔɔ, Iso yɔɔɔtaa si: Ma kaa lɔ-ŋ paa pɔcɔ, maa wee nyá waali ké tam. ⁶ Pɔ tɔɔ ké tɔ pɔsɔyi na tɔ yɔɔɔtɔna naani si: Taca kele ma tentu, ma kaa nyana pulɔ.

Yulɔ pɔsɔyi na i la-m we?

⁷ I tɔɔsi mə kancaalaya sɔsaa mpa pa caala-mɛɔye Iso Tɔm heeluyɔ tɔ pa tɔɔ. I nyɛnna isɔna pa yaasi ka wee tɔ, na isɔna pele pa sɔpa tɔ, na i keesɔna isɔna pele pa tema Iso na pa taa tɔ na i lá mpɔ. ⁸ Isɔna Yesu Kilisiti ka wee tɔ mɔpɔyɔ i we saŋa, na mɔpɔyɔ i ká wee tam. ⁹ I taa yele na seɔseɔŋ kɔfaŋ inu i tɔna, i nɔɔɔ na i suka, i tolisi-mɛ. Pɔ taya pulɔ tɔɔ, mpi pɔ kɔla teu tɔɔɔle si Iso pɔɔlee i la na tɔ hikiyi tɔŋ ke ta huwee taa. Pɔ taa wee kɔtɔɔvɔ cɔlvɔvɔ kin. Mpa pa paasɔɔɔna kɔtɔɔvɔvɔ cɔlvɔvɔ tɔ paa waaki pɔ taa ké pulɔ.

¹⁰ Kɔtɔlaa mpa pa laki tɔmlɛ ke Yuta kɔtasɔ cokɔle taa tɔ pa feina mpaa si pá tɔɔɔ mpi pa ku tá kɔtaya

təlate taa tə. ¹¹ Yuta kətulv səsə kprakəyi wontu nti tə caləm ké, na í pona cokəle taa na í fəeni si pə husi yəlaa isayətv. Ulena pá kraya wontu nti pa kowa mpv tə tə mayamaya na pá pona təsikile waalı na pá tv kəkə. ¹² Pə təə ké Yesu səpa icate na waalı si i mayamaya i caləm í tayanı yəlaa samaa. ¹³ Mpv tə té polo i kinj ke təsikile waalı na pá kisi-tv isu pa kisuyu inı tə. ¹⁴ Mpi tə tə feina icate tam nyənte ke ate cəne. Ama cele nyənte ke tə pəkəyi. ¹⁵ Tə sanj Isə ké tam na pə lá teitei isu tə lapə-i kətaya na Yesu toj taa. Pə nyuyv nté si i hətə í yaakı tá nəəsi taa ké tam. ¹⁶ İ taa səsə kəpantv lapv na təmaya tem ke tam, pə taya pulv təə, kətaya isu mpyú Isə səlaa.

¹⁷ İ nukəna mə səsaa na í seeki-wə. Pə taya pulv təə, pa feniyi mə ləsasi təə ké. Mpi tə pa nyəmə si cele Isə ká pəsı-wəyε si təm. Ye í nukəna-wε, pa təmlε lapv kaa la-wəyε felentu. Ama ye u nukəna-wε, pa təmlε ká pəsı-wəyε təlası təm, na saa inı pə kaa waası-məyε pulv.

¹⁸ İ sələməna-tuyv Isə ké mpyú tam. Tə nyəmə teu ke tá taa təkpataa si tə wəna lotu kolumtv. Pə taya pulv təə, tə caa ké si paa mpi pə taa tá tənté í maya. ¹⁹ Nti ma wiikina-mε təsiyisiyi təyələ si í sələmi Isə na í lá luyv na má məli mə kinj ke ləj.

Isə sələmvuyv

²⁰ Isə feesa Tacaa Yesu ke səm taa, inəyələ heen tiikilu səsə ke i səpv tə pə təə. Na i səm mpi pə yelina na nəyə pəeləyv tam nyəm la tampana. ²¹ Həsəyuv Isə í la na mu pəsı na í lá kəpantənaa na í lá i luyv nyəntv təmammam. Isə inı í yele na Yesu Kilisiti la tá kinj ke mpi pə wε-i teu tə. Yesu í hiki teeli ke tam. Ami.

Kantəkaya təm na sətəv

²² Ma taapalaa ma wiikina-me si í nu apalutv səsuyv təm tənə na suulu. Pə taya pəlv təə, təm nti ma ŋmaa-meγe cənə tə tə ta təə. ²³ Ma heeliyi-me si pa tula ta taapalv Timotee. Ye ı tala ləŋ ke cənə ma na-ı tu kənnə mə tε.

²⁴ ı sεε mə səsaa tənə na ı sə yəlaa tənə təpai. Ta taapalaa Italii nyəma sεε-me.

²⁵ ı sə í la mə tənaya pεεεε.

PHIPI LI ISO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377